



**International**  
**SOCIAL SCIENCES**  
**STUDIES JOURNAL**



SSSjournal (ISSN:2587-1587)

*Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences*

**Vol:5, Issue:49**  
sssjournal.com

**pp.6435-6447**  
**ISSN:2587-1587**

**2019**  
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 29/09/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 17/11/2019  
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 17.11.2019

**MUSTAFA ERSEN ERKAL'IN TÜRK TOPLUMUNU ZAYIFLATAN OLGULAR OLARAK KÜRESELLEŞME, AVRUPA BİRLİĞİ VE ÇOK KÜLTÜRLÜLÜĞE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ \***

MUSTAFA ERSEN ERKAL'S WIEWS ON GLOBALIZATION, EUROPEAN UNION AND MULTICULTURALISM AS THE FACTORS THAT UNDERMINE TURKISH SOCIETY

**Doktora Öğrencisi, Ahmet BEKTAŞ**

İnönü Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi / Sosyal Bilimler Entitüsü, Sosyoloji Bölümü, Malatya/TÜRKİYE



**Article Type** : Research Article/ Araştırma Makalesi

**Doi Number** : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1864>

**Reference** : Bektaş, A. (2019). "Mustafa Ersen Erkal'ın Türk Toplumunu Zayıflatan Olgular Olarak Küreselleşme, Avrupa Birliği Ve Çok Kültürlülüğe Yönelik Görüşleri", International Social Sciences Studies Journal, 5(49): 6435-6447

**ÖZ**

Mustafa Ersen Erkal Türk toplumunun temel meselelerine yoğun ilgi gösteren bir sosyoloğumuzdur. Çalışmamızda daha çok yazarın küreselleşme, Avrupa birliği ve Çokkültürlülük görüşlerine yer verilerek bu konuların Türk toplumunda birer toplumsal sorun olduğu ele alınarak Küreselleşme ve Avrupa Birliği'nin Türk toplumunu parçalamak niyetinde olduğu irdelenmiştir. Çalışmamız daha çok küreselleşmenin olumsuzlukları üzerinde durarak küreselleşmenin çok uluslu şirketlerin etkisiyle bizim gibi gelişmekte olan ülke ekonomilerine verdiği zararlar en açık şekilde ifade edilmiştir. Ekonomik olduğu kadar kültürel ve politik olarak verdiği zararların ne boyutlara geldiği çok açık şekilde gösterilmiştir. Diğer bir konu olan Avrupa Birliği de Türkiye'yi belirli bir kalıba sokmak için devamlı bir uğraş içinde olmuştur. Üye olma vaatleriyle sürekli olarak sözler verilmesine rağmen hep bi şekilde erteleme yoluna gidilmiştir. Son olarak çok kültürlülük Türkiye'de çok seslilik yaratarak ülkenin huzur ortamının bozulması ve giderek Türk milli kimliğini aşındırmak için uygulanmak istenen bir diğer projedir. Küreselleşme, Avrupa Birliği ve Çok kültürlülük bu anlamda Türk toplumunun direncini kırmak için uygulanan 3 önemli proje olduğu görülmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Mustafa Ersen Erkal, Türk Toplumunu, Küreselleşme, Avrupa Birliği.

**ABSTRACT**

Mustafa Ersen Erkal is a sociologist who shows great interest in the fundamental issues of Turkish society. In this study, the authors' views of globalization, European Union and multiculturalism are mentioned and it is examined that these issues are a social problem in Turkish society and that Globalization and European Union intends to break up the Turkish society. Our study focuses more on the negativities of globalization and the damages caused by globalization to the economies of developing countries like us under the influence of multinational companies are clearly stated. The extent to which the economic, cultural and political damages as well as the damages are clearly shown. Another issue which the European Union Turkey has been in a constant struggle to put a certain mold. Despite the promises of being a member of the promises of continuous postponement has always been a way. Finally polyphony of multiculturalism in Turkey, creating a peaceful environment for the country's corruption and increasingly applied to other projects is desirable to erode the Turkish national identity. Globalization, European Union and Multiculturalism are three important projects implemented in order to break the resistance of Turkish society.

**KeyWords:** Mustafa Ersen Erkal, Turkish Society, Globalization, European Union.

\* Bu çalışma 2018 yılında kabul edilen Prof. Dr. Sezgin Kızılcıkel danışmanlığında Ahmet Bektaş Tarafından Hazırlanan "Mustafa Ersen Erkal'ın Türk Toplumunun Temel Meselelerine İlişkin Fikirleri" başlıklı Yüksek Lisans tezinden türetilmiştir.

## 1. GİRİŞ

Erkal, Türk toplumunu incelerken toplumsal mesele olarak gördüğü küreselleşme, Avrupa Birliği ve çok kültürlülük olgularına ayrıca önem vermiştir. Erkal, ele aldığı bu olguların Türk toplumunu zayıflattığını ileri sürmüştür. Bunlardan ilki olan küreselleşme, 19. yüzyılda ortaya çıkan bir düşünce hareketidir. Küreselleşme, aslında bir projenin adıdır. Projenin amacı, millî devletleri parçalamak ve kendine bağımlı hale getirmektir. Erkal, küreselleşmeye karşı olan bir sosyoloğumuzdur. Erkal, küreselleşmenin millî devletleri yok etmeye çalışan bir proje olduğunun bilincindedir. Küreselleşmeye karşı konulması için, milliliğin ön planda tutulmasını savunmuştur. Örneğin, Irak ve Suriye'deki ortamda millî duruş sergileyemeyenler, başta Amerika olmak üzere Avrupa devletlerinin istediklerini yapmak zorunda kalmışlardır.

Erkal'ın Türk toplumu açısından bir sorun olarak gördüğü bir diğer konu, Avrupa Birliği'dir. Avrupa Birliği, Türkiye gündemini sürekli meşgul eden bir sorundur. Türkiye, yıllardır Avrupa Birliği sorunu çözülememiştir. Türkiye uzun zamandır üye olma sözleriyle kandırılmaktadır. Millî bir duruşa sahip olan Erkal, bu durumdan oldukça endişelidir. Çünkü, Avrupa Birliği, kendi dışında olanların milliliğini kabul etmeyen bir duruşa sahiptir. Erkal, durumun farkındadır. Avrupa Birliği'nin millî devletleri tahakküm altına almasına karşıdır. Millî birlik ve bütünlüğe önem veren Erkal, Avrupa Birliği'nden ziyade Türk Birliği'nden yana bir tavır takınmıştır.

Erkal, çok kültürlülük meselesine karşı da negatif bir duruşa sahiptir. Erkal, çok kültürlülüğü bir devletin vatandaşlarını, farklı etniklikleri birbirine karşı hukukî ve siyasî anlamda ötekileştirme olarak görmüştür. Çok kültürlülük tekdüze yapılarda bir çatışma aracı olabilirken, karmaşık yapılarda ise birleştirici çimento görevi üstlenebilir. Bir toplumun karmaşık veya yeknesak oluşu dil ve din grupları gibi kültürel öğelerle ele alınabilir. Erkal, sosyolojik olarak homojen bir yapının etnik, yan kültür farklılıklarının toplumun hâkim kültüründen asgari seviyede sapma göstermesi hali olarak ele almıştır.

## 2. KÜRESELLEŞME

Küreselleşme, diğer bir ifadeyle globalleşme, 1990'lardan itibaren üzerinde çalışılan kavramlardan bir tanesidir. Bu kavram üzerinde birçok aydın, akademisyen ve araştırmacı çalışmıştır. Politik olarak düşünen her kesimin küreselleşmeyle ilgili bir fikri vardır. Küreselleşme, özellikle Sovyetler Birliği'nin çökmesiyle oluşan yeni yapının tetikçisi olmuştur. Küreselleşme ne kadar da 1990'larda sonra tartışılan bir kavram olarak gözler önüne serilse de öncesindeki izleri de görmek mümkündür. Erkal, küreselleşmenin kökeninin tarihi olarak eski olduğunu ifade etmiştir. Ona göre, Roma İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu dünya sistemlerini geliştirmiş ve "Pax Romana" ile "Pax Ottoman" 19. yüzyıl öncesinde küreselleşmenin birer örneğini teşkil etmiştir. Bütün dünyayı kapsayan ve etkileyen modern anlamdaki ilk millî menfaatlerine uygun olarak geliştirdiği dünya düzenidir. Sanayi Devrimi ve otomasyonun gelişmesi, küreselleşme sürecine hız katmıştır (Erkal, 2001:303). Küreselleşmeyle iktisadi etkinlikler uluslararası nitelik kazanmıştır. Millî ekonomiler dünya çapında birbirine bağlanmıştır. Sosyal ve ekonomik ilişkiler Dünya ölçeğine taşınmış, yaygınlaşmış ve etkilenme artmıştır. Küreselleşme ile uluslararası hatta uluslar üstü sermaye, kayıtsız şartsız egemen olmuştur. Sermayeye millî niteliği kaybettirilmiştir. Dünyaya yeniden şekil verilmiş, bu yeniden şekillenmede petrol ve su gibi kaynaklara ulaşma, bunlar üzerinde etkili olmak ve Avrasya üzerindeki hâkimiyet mücadelesi vardır. Bu uğurda terör örgütleri kurulmuş, kullanılmış, "soğuk harp" döneminden "sıcak harp" dönemine geçilmiştir (Erkal, 2014:54-55).

Erkal'a göre, "kökeni 19. yüzyıl öncesine dayanan küreselleşme olgusu, 19. yüzyıldan itibaren dünya çapında kapsayıcı ve etkili olmaya başlamıştır. Sanayi Devrimi küreselleşme sürecine hız katmıştır. Son yüzyılda ise süreç her ülkede, her kesimde ve her konuda tartışılır hale gelmiştir. Günümüzde küreselleşme süreci ile adeta dünyaya yeni bir şekil verilmiştir" (Erkal, 2017:370). Bu şekil verme süreci çoğu zaman normal olarak gerçekleşse de, çoğu zamanda acımasız bir hal almıştır.

Küreselleşme, teknikte, teknolojiye ve bilgide bir standartlaşmadır. Küreselleşme, sermayenin çok uluslu hale gelmesidir. Küreselleşme ile sosyal devlet anlayışından uzaklaşma tartışılır olmuştur. Küreselleşmede en önemli sosyal değişme ajanı medyadır. Medyanın dünyayı küçültmesi, İngilizceyi öne çıkarmış, yaşama tarzında tektipleştirmeyi hızlandırmıştır. Bu durum beslenme ve giyimden müzik anlayışına kadar birçok alanda etkili olmuştur (Erkal, Baloğlu, Baloğlu, 1997:123).

Bilginin, sermayenin ve emeğin serbest dolaşımı olarak ifade edilebilen küreselleşme olgusu farklı şekillerde de açıklanmıştır. Daha fazla üretim ve pazar imkânı sağlamak için gelişmekte olan ve satın alma gücü artan ülkelerin hedef alınması şeklinde yorumlanmıştır. Kapitalist sistemin kendini yenilemesi olarak

düşünülmüştür. Ülke ekonomilerinin birbirlerini tamamlamaları, bazılarında göre demokratikleşme, bazılarında göre emperyalizmin yeni yüzü, uluslararası sermayenin egemenliğinin kayıtsız ve şartsız kılınması, rekabetin sınırlar ötesine taşınması olarak da düşünülebilir (Erkal, 2017:370). Buradan şunu söylemek mümkündür. Küreselleşme aslında küreselleşmeye yön verenlerin istediği gibi gelişen bir organizasyondur. Bu organizasyonu planlayanlar gücü elinde bulunduran gruptur. Bu grup gücünü özellikle ekonomiden alır. Ancak, sadece ekonomik güce sahip olmakla yürütülmesi zor olan bu sürecin siyasi, dini, kültürel ve teknolojik faktörle gerçekleştiği bilinmesi gereken bir gerçektir.

Erkal, küreselleşmenin ekonomik, kültürel, dini siyasi ve teknolojik çeşitli boyutları olan bir gerçeklik olduğuna sürekli vurgu yapmıştır. Bir başka açıdan bakıldığında maddelerin ve değerlerin yaygınlaşması şeklinde ortaya çıkacağını söylemiştir. Küreselleşmenin etkileri küreselleştiren ve küreselleştirilen ülkeler açısından farklı süreçleri kapsar. Küreselleştiren ülkeler için daha çok kazanç ve sermaye anlamına gelirken, küreselleştirilen ülkeler için daha az üretim, daha çok dışa bağımlılık, ülke içinde parçalanma ve terör olayları ile mücadele etme durumunda kalma gibi problemler anlamına gelir. Türkiye’de küreselleştirici gücün hedefi olan Ortadoğu ülkeleriyle komşu olması ve yine bu gücün hedefi olan Orta Asya ülkeleriyle olan yakınlığı dolayısıyla küreselleşmenin hedefi olan ve bu süreçten ziyadesiyle etkilenen, küreselleştirilmeye çalışılan ülkeler kategorisindedir. Bu sebeple konu disiplinler arası bir yaklaşımla, farklı boyutlarıyla tartışılmalıdır (Erkal, 2017:370). Tekbir faktörle olaya yaklaşmak metodolojik olarak yanlış fikirlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu yönüyle Türkiye açısından bakmak ve bu bağlamda konuları değerlendirmek gerekir. Amerika ve Avrupa Birliği ülkelerinin dışarıdan gördükleri gibi Türkiye’ye ayar vermelerine karşı dikkatli olmak gereklidir.

Küreselleşme, kapitalist sistemin kendini yenilemesi olarak düşünülebilir. Bu bakımdan küreselleşme kapitalizmin dışında sanki vahşi kapitalizme bir alternatifmiş gibi takdim edilmiştir. Küreselleşme ülke ekonomilerinin birbirlerini tamamlamaları, bazılarında göre demokratikleşme, bazılarında göre emperyalizmin yeni yüzü, uluslararası sermayenin egemenliğinin kayıtsız ve şartsız kılınması, rekabetin sınırlar ötesine taşınması olarak da düşünülebilir. Bir başka yaklaşımla küreselleşme, Batı’nın parasını ve ürünlerini geliştirmekte olan ülkelerin piyasalarına baskı kullanarak açmasıdır. Bazılarında göre günümüzde gerçekleşmeye de küreselleşme sürecinde millî sınırların ortadan kalkacağı, millî devletlerin buharlaşacağı iddia edilmiştir. Ancak günümüzde Amerika’da ve birçok Avrupa ülkesinde küreselleştirme milliyetçi-ulusalcı akımları güçlendirmiştir. Gerçek demokrasi yerine, küresel çıkarlara hizmet eden “emperyal demokrasi” gün ışığına çıkmıştır. Serbest piyasa ekonomisine dönüşmüştür. Özelleştirmelerin ülke çıkarlarına hizmet eder hale dönüştürülmesi düşünülmüştür. Rusya ve Almanya gibi ülkeler yabancı sermayeyi kabul ederken hangi sektörler ve ne ölçüde gelebileceğine de sınırlar getirmiştir. Fransa, Amerika ve İngiltere bazı özelleştirmeleri engellemiştir (Erkal, 2014:54). Özellikle, İngiltere net bir tavırla ve az bir süre zarfında Avrupa Birliği’nden çıkma sürecine girmiştir. Erkal’a göre, birçok milletler arası kuruluş gibi Avrupa Birliği’de önemli ölçüde kan kaybetmiştir (Erkal, 2017:372).

Erkal’ın belirttiği gibi, ekonomik ve kültürel boyutları olan küreselleştirme yoluyla kültürel tektipleştirme, inanç dünyalarını ve dinleri şekillendirme de amaçlanmıştır. Küresel çıkarlara uygun olarak, dinlerin ve fikir hareketlerinin belirli fraksiyonlar kanalıyla küresel güce bağlandığı görülmüştür. Nitekim Türkiye’de İslâmî görünüm altında İslâm’ı yozlaştırıcı, Müslüman’ı devşirici, tefrika yaratıcı Vatikan patentli ılımlı İslâm anlayışı süreci telkin edilmiştir (Erkal, 2017:373).

Günümüzde siyaset ve ekonominin içi içedir. Amerika’nın ve ona bağlı çokuluslu şirket ve finans kaynaklarının çıkarlarına göre biçimlenen bir küreselleşmenin gündemde olduğunu söylemek mümkündür. Bir bakıma çokuluslu şirketlerin ideolojisi küreselleşmedir. Küreselleşmenin ideolojisi de çok kültürlülük dayatmalarıdır. Küreselleşme olmadan çokuluslu şirketlerin egemen olması, küresel ilişkiler hoş görülmeden, millî direnç kırılmadan başarılı olabilmeleri zordur. Nitekim Richard Nixon döneminde tüm yabancı görevlilerin değerlendirilmesi, onların Amerika şirketlerine karşı gösterdikleri ilgiye göre şekillenecektir anlayışı hâkimdi. Bugün bu anlayış daha da şiddetlenmiş bir şekilde sürmektedir. Demokrasiden de, insan haklarından da Amerika çıkarlarına hizmet ve itaat anlaşılır. Mesela Irak’ın sözde demokrasiye kavuşturulmasının bir başka adı Amerika egemenliği ve işgalidir (Erkal, 2014:56).

Küreselleşmeyi bir başka açıdan iki boyutlu olarak ele alabiliriz. Bunlardan birincisi maddelerin yaygınlaşmasıdır. Giyim-kuşam, fast-food, Coco Cola, Mc Donald’s, Lee, Levi’s, internet, cep telefonu, İngilizce, Amerika doları, Adidas, Nike, Marlboro, losyon ve parfüm markaları ve hac kolyeleri vb. örnekler verilebilir (Erkal, 2006: 2). Popüler kültür olarak ifade edilen medya bağımlılığının, tüketim nöbetinin doğurduğu gündelik hayatın ortaya çıkardığı yapay kültürün unsurlarıdır. Pompalanan bu süreçte sahip olunan araç, yenen ve içilene göre insana değer verilir, değer biçilir. Bu öğeler Amerika kaynaklı

olup, onun yükselen değer ve kültür kodlarını yansıtır (Erkal, 2017:373). İkinci boyut ise, değerlerin yaygınlaşması olarak tarif edilir. Bu değerler, daha çok egemen ekonomi ve kültürün maddeci, faydacı, bireyi tekleştirici değer hükümleridir. Bunun yanında çevre bilinci, teknolojik gelişme, mal ve hizmet kalitesinde standartlaşma yaygınlaşmıştır (Erkal, 2003:245).

Erkal, küreselleşmenin olumsuz yönleri üzerine yoğunlaşmıştır. Ona göre, küreselleşmenin olumsuz yönleri şunlardır: (Erkal, 2014:62-64). Önü açılan ülkelerde siyasi merkezli ekonomik krizler, bağımlı ekonomilerin krizden daha fazla etkilenmeleri, yerli tekellerin yerini yabancı tekellerin alması, çok uluslu şirketlerin iç ticarete girmeleri, ticaret sektörüne de hâkim olmaları, etnik ve kimlik çatıştırmaları, önü açılan ülkelerin üniter yapılarının çok kültürlülüğe zorlanması, millî kimliğin ve millî direncin zayıflatılması, dolara bağımlılık, anadil yerine İngilizcenin ağırlığının artışı, küresel entelektüel bağımlılık yaratan yabancı dille eğitim ve öğretimin öne çıkarılması, finans sektörünün sanayi ve yatırımcıların, reel sektörün önüne geçmesi, üretme ithal et anlayışı, ferdin ve sosyal grupların toplumdan soyutlanması, ondan bağımsız düşünülmesi, parçanın bütününe önüne geçirilmesi, egemenlik haklarının belirli ölçülerde küresel güce devredilmesi, küresel gücün ön karakolu ve kontrol mekanizmasını meydana getiren uluslar üstü kuruluşların zorlama ve dayatmaları, yerelliğin önem kazanması yoluyla merkezi devletlerin zayıflatılması ve alternatif egemenlik alanlarının açılması, yeni bir evrensel totaliter yapı, ulus devlete açılan savaş, ulus devletlerin ufalanması, âdemi merkezîyetçi eğilimlerin etkisiyle merkezi devlet fikrinin zedelenmesi, devletin küçültülmesi adı altında merkezi otoritenin paylaşılması, hükümlerinin içeride yabancı konsolosluklar gibi çalışan bazı sivil toplum örgütlerine, dışarıda ise bazı uluslararası kuruluşlara devri, millî değer ve dillerin sarsılması, kitle haberleşme araçlarının talebi ve davranışları şekillendirmesi, kültürel standartlaşırma, vatandaşlık bilincinin zayıflaması, tüketim tercihlerinin hâkim ekonomilerin ürettiği mal ve hizmetlere bağımlı hale gelmesi, müzikten giyim ve beslenme tarzlarına kadar tektipleştirme ve maddelerin yaygınlaşması, yeni kabilecilik olarak ifade edilen milletlerin kalabalıklaştırılması, boy, cemaat, kabile ve etnik taassubun öne çıkarılması, farklılıkçı ırkçılık; birlikteliklerin, ortak noktaların değil, farklılıkların yaratılması, abartılması ve kutsallaştırılması, sosyal devlet anlayışının zedelenmesi, gelir grupları ve yöreler arası dengesizliklerin artma eğilimi, refah seviyesinin düşmesi ve küresel fakirleşme, artan işsizlik, düşük üretim ve istihdam, sanayicinin ithalatçılığa yöneltilmesi, reel sektörün olumsuz etkilenmesi, beyin göçünde artış, sermayenin dışarı kaçması, kara paranın dolaşımı ve aklanmasının sağlanması liberal politikalarla takibin zorlaşması, siyasi istikrarsızlık ve sosyal dengelerin bozulması, uluslararası sermaye akışı üzerindeki kısıtlamaların olmaması, çokuluslu şirketlerden gerekli vergiyi alamama orta ve küçük ölçekli kuruluşlara ve sabit gelirlere yüklenme, gelir dağılımının bozulması, gibi çok sayıdaki maddelerde görüleceği gibi küreselleşme olumsuz birçok şeyi içinde barındırır.

Küreselleşme, daha çok ulus devletler ve milliyetçilik açısından ele alınmaktadır. Küreselleşmeyi ekonomik parçaların ufak olması şeklinde tarif etmek mümkündür. Ancak, küreselleşme önü açılan ulus devletleri hedef aldığından siyasi parçaları da ufalar. Küreselleşme hareketleri bir taraftan bütünleşmiş bir dünyayı hedeflerken, diğer taraftan ulus devletler seviyesinde daha fazla bölünmüşlük yaratma potansiyelini de içinde taşır. Küreselleşme ile bazı konular evrensel standartlara kavuşmakta ve evrensel düşünülmekte, İngilizce burada vasıta olarak kullanılmakta, çözülen millî devletlerden yine millî devletlere geçilmektedir. Bazı millî devletler daha da güçlenmekte, bazılarının sosyal yapıları ise yeni tip tuzaklarla karşılaşmaktadır. Küreselleşme yeni tip bir istilâ tarzı ile ulus devletleri kuşatmaktadır. Ülkeler fark edilmeden teslim alınabilmiştir. Böyle bir ortamda ülke çıkarlarının savunulması da zorlaşmakta, yoğun bilgi ve ihtisaslaşma gerekmektedir. Bunlar olmadığı sürece iyi niyet yeterli olamamakta; millî kültürün yerini, kârı ençoklaştırmaya yönelik olarak dışarıdaki güç odaklarının ürünleri ve anlayışı almaktadır (Erkal, 2017:375).

Erkal'a göre, küreselleşme dünyaya yeniden şekil verme hareketinin adıdır. Dünyada gerçek anlamda küreselleşmeye uygun bir siyasi ortam bulunmamasına rağmen, küreselleştirilenler küresel itaate zorlanmışlardır. Millî sınırların kalktığı, millî devletlerin ortadan silineceği iddiaları tutmamıştır. Ancak bazı ülkeler itibarını ve gücünü kaybetmiştir. Küresel güce egemen olanlar ise, daha da tutulmaz hale gelmişlerdir. Küreselleşme hareketleri bir taraftan bütünleşmiş bir Dünya'yı hedeflerken, diğer taraftan daha fazla bölünmüşlük yaratma gücünü bünyesinde barındırıyordu. Küreselleşme yükselen milliyetçilik hareketlerini doğurmuştur. Küreselleşme ile şaşkın kalabalıklar haline sokulan ve uyuşturulan milletler uyanmaya başlamışlardır. Artık çatışmanın küresel güç ve bloklarla önü açılmış millî devletler arasında olduğu anlaşılmıştır. Çöken klasik ideolojik tartışmaların yerini, millî olanlarla evrensel olanların kavgası almıştır. Ülkelerin fark edilmeden teslim alındığı bir ortamda; yükselen milliyetçiliği fark etmeyenler, içlerine sindiremeyenler, ülke çıkarlarını koruyamamışlardır. Küreselleştirici gücün daha da güçlenmesi ve millî dirençlerin kırılabilmesi için, vatandaşlık bağları zayıflatılmaya, coğrafyalar vatansızlaştırılmaya

çalışılmıştır. Millî devlet ve millet merkezli bir dünya gerçeğinden tekçi insan merkezli soyut bir dünyaya geçildiği ileri sürülmüştür. Oysa fertsiz millet de, milletsiz tek ve bağımsız fert de birer ütopya idi. Sermaye büyük oranda millî olmaktan uzaklaştırılarak küresel güce hizmet eder hale sokulmuştur. Ekonomik kaynaklar ve millî sanayi peşkeş çekilir hale gelmiştir. Direnenler ya silinmiş, ya da özelleştirme kapsamında yabancılaştırılmıştır. Sanayileşme tartışılır olmaktan çıkmıştır. Farklılıklar kutsallaştırılmıştır. Etnik çatışmalar körüklenmiştir. Küresel gücün menfaatlerine uygun alternatif egemenlik alanları amaçlanmıştır. Aslında gerek misyonerlik hareketleri, gerek dinler arası diyalog adı altında sürdürülen monolog, Vatikan'a alan açma oyunları ve İslâm'ı yozlaştırma çabalarını da küreselleştirmeden ayrı düşünmek olağan değildir (Erkal, 2007:257-258).

Küreselleşme, toplumların birliğini ve bütünlüğü değil, kültürel çoğulculuğu önemsemiş, milleti değil, bireyi esas almıştır. Bu ortamda, milletleşme değil, yerellik ve etniklik öne çıkar. Kimlikler de benzerliklerden ziyade farklılıklar üzerine dayandırılarak çok kültürcü politikalar dayatılır. Bundan dolayı küreselleşmenin ideolojisi, çok kültürlülüktür (Erkal, 2010:243). Küreselleşmenin neden olduğu en önemli sorun, farklılıkları benzerliklerin önüne dikerek heterojenliği meşrulaştırmak, farklılıkları ve yeni bir ırkçılığı ön plana çıkarmaktır. Böylece farklılıklar politik bir talebe dönüştürülmekte, millî kimlik ve egemen kültür reddedilebilmektedir (Erkal, 2017:376).

Erkal'a göre, küreselleşme, bir süreçtir. Küreselleşmeye yön veren Amerika için bu süreç yüksek hayat standartları ve iş demektir. Diğer gelişen ülkeler için ise, gelir dağılımının bozulması, yüksek enflasyon ve bütçe açıkları, ticari engeller, düşük yatırım seviyesi, işsizlik ve endüstrileşmekten vazgeçmektir (Erkal, 2001:303). Bu süreçte bazı durumlarda küreselleşmenin ters etkileri de görülmüştür. Meselâ, küreselleşme sürecinde Hindistan ve Çin'in silkinme ve kalkınma hamleleri yaptıkları ve dünya pazarına açıldıkları gözlemlenmiştir. Ancak bu ülkeler kendilerini küreselleştirmek, fakirleştirmek isteyen dünya sistemine baş eğmedikleri için bu gelişmeleri gösterebilmişlerdir (Erkal, 2017:378).

Erkal, küreselleşmeyi açıklarken "ulus-devlet üzerinde de kısaca değinmiştir. Ona göre, ulus-devlet meşruiyetini bir ulusun belli bir coğrafi sınır içindeki egemenliğinden alan devlet şeklidir. Ulus-devlet kavramı devletin politik ve jeopolitik varlığı ile ulusun kültürel varlığını birleştirir. Ulus-devlette bütün vatandaşların ortak bir dil, kültür ve ortak ulusal değerleri paylaşması esastır. Milletten kendi kaderini tayin ve egemenlik hakkını içerir. Egemenliğe ortak bir etnik bir grup aranmaz. Ulus-devletin ortaya çıkışı, feodalitenin zayıflaması, Sanayi Devrimi'nin doğuşu ile meşruiyetin kaynağının monarşiden şehirlilere ve halka geçmesidir. Egemenlik halkın olmuştur. Ortaya çıkış önceliğinin ulusta mı, yoksa devlete mi olduğu tartışılmalıdır. Milliyetçi tezlerde ulusun önce var olduğu ve daha sonra devlet şeklinde teşkilatlandığı yer almaktadır. Ulus devletleri pasifleştirici, siyasi ve ekonomik ablukaya alıcı etnik ve mezhep ağırlıklı çabalar klasik ideolojik çatışmalar dönemi sonrasında dikkat çekmiştir (Erkal, 2017:378).

Erkal, bu gelişmelere farkındalıklarından dolayı günümüzde küreselleşmeye direncin arttığını ve karşıt bir akım olan milliyetçiliğin daha da güçlendiğini ifade etmiştir. Milliyetçilik, etnik duvarları ve tuzakları aşarak millî değer ve çıkarları müdafaa etmek, onlara sahip çıkmak, millî kültür unsurlarına bağlılık ve onları koruyarak geliştirmektir. Milliyetçilik öncelikle kendi millete mensup olma şuurunu taşır. Toplumlar yerli ve millî olmadıkları sürece, evrensel içinde kaybolurlar. Günümüzde geçmişteki ideolojik çatışmaların yerini alan ulus-devletlerle küresel güç ve bloklar arasındaki mücadelede küresel istila ile başa çıkmaları mümkün görünmemektedir (Erkal, 2014:57).

Milliyetçilik, kendi milliyeti dışındakileri aşağılamak, dışlamak değildir. Milliyetçilik, başkalarıyla dünyayı eşit, adil, anlamlı ve istismar edilmeden paylaşabilecek şuur ve olgunluğa erişmedir. Küreselleşme ile etki alanına giren basın ve yayın kuruluşları genelde değişik ilişkiler sonucu küreselleşme için gerekli fedakârlıkları yapılması gerektiği şeklinde toplumu şartlandırmaya çalıştıkları gözlenebilir (Erkal, 2014:57). Milliyetçilik bu durumun farkında olmayı gerektirir (Erkal, 2017:379). Milliyetçilik, diğer milletleri varlığına saygı duyarak, kendine de saygı duyurarak toplumu her alanda yaşama hakkına sahip kılmaktır. Milliyetçilik, kendi kimliğinin farkında olarak, onu fark ederek geleceğe açılmaktır. Milliyetçilik bağımsızlık ve egemenlik aşkıdır, haysiyetli duruştur ve uydu olmamaktır. Yani milliyetçiliği kanda, ırkta ve kafatasında aramak yanlıştır. Milliyetçiliği mensup olma şuurunda aramak gereklidir. Yani öncelikle gözü ay yıldızı, kulağı ezanı, Türkçeyi, Türk musikisini, mimarisini, sanatını arayanların meydana getirdiği bir büyük anlamlı toplulukta, kültür milliyetçiliğinde arıyoruz. Zaten bizim tarihimizde de kültür milliyetçiliği geçerlidir (Erkal, 2010:27).

Erkal, küreselleşme ve Türkiye ilişkisine de ayrıca değinmiştir. Ona göre, dünyanın iki kutuplu dengeden tek kutuplu küresel güce kayışı, küresel istilaya karşı Amerika Birleşik Devletleri'ni daha fazla hedef

haline getirmiştir. Bunda Amerika Birleşik Devletleri'nin pervasızca hareketleri de etkili olmuştur. Komünizmin hedef ve düşman olmaktan çıkışı, yeni düşmanlar yaratılmasını gerektirmiştir. 11 Eylül 2001 tarihinde New York'taki ikiz kulelerin vuruluşu Amerika Birleşik Devletleri'nin güvenlik anlayışını değiştirmiştir. Yeni güvenlik anlayışı tehlikenin Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı ulaşmadan bulunduğu yerde yok edilmesi ve tehdit olmaktan çıkarılmasıdır. Bu anlayış milletlerarası politikada belirsizlikleri ve kargaşayı büyük ölçüde arttırmıştır. Çünkü, hukuka uygunluk ve hukukilik bir tarafa bırakılmış ve siyasilik ön plana çıkmıştır (Erkal, 2014:58).

Önü açılan millî devletler için küreselleşme çok değişik tuzaklarla doludur. Bunların başında ulusal kimliği reddeden mahalli sıfatların öne çıkarılması, insanların etnik gruplaştırılması, etnik azınlık hale getirilmesi, farklılıkların kutsallaştırılması, millî devletlerin federal yapıya zorlanması, millî kimlik yerine sadece coğrafyaya dayalı tanımlamaların öne çıkarılması gelir. Meselâ, bunlardan “Türkiyelilik” örnek gösterilebilir. Küreselleşmenin millî devletlerin sosyal yapılarına yansıyan bir özelliği de, klasik ideolojik çatışmaların yerini millî ve evrenselci eksenine bırakmasıdır. Dünün sağ ve solunda yer alanlar arasında milliyetsiz sağ ve milliyetsiz sol birleşebilmektedir. Bundan dolayı Marksizm'e kadar kayan geniş sol yelpazede bazıları milliliği veya ulusalcılığı dün de bugün de reddediyorlar. Nitekim bazı sol çevrelerin küreselleşmeye karşı oluşlarının gerekçesi Türkiye'nin onlara göre bencil ulusal çıkarlarına sahip çıktıkları için değildir. Ancak, bazı sol çevrelerde gerçekleri görerek millî tezlere yönelmişlerdir. Aslında günümüzdeki mücadele küresel güç ve bloklarla önu açılan millî devletlerin mücadelesidir. Bu gerçekte insanlık tarihinin millî menfaat çatışmalarının tarihi olduğunu belgelemiştir. Türkiye adeta yeni bir millî mücadele dönemini diğer önu açılan millî devletlerin beraber karşılaştığı sorunlarla yaşar (Erkal, 2014:57-58).

Erkal, küreselleşme sürecinde Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı en önemli tehdidin üniter yapısının hedef alınması olduğunu ifade etmiştir. Ona göre, Türkiye çok kültürlülük oyununa getirilmek istenmiştir. Etniklik ve mezhepçilik kışkırtmaları ile karşı karşıya bırakılmıştır. Bunda da etnikliğin sadece bir parçası olan mahalli dil ve şiveler, ağızlar kullanılmıştır. Fert ve gruplara uygun etniklikler etiket gibi yapılandırılıp farklılık şuuru kazandırılarak Türkiye'nin direnci zayıflatılmıştır. Dün Osmanlı Devleti üzerinde oynanan oyunların bugün Türkiye'yi hedef almakta olduğu görülmektedir (Erkal, 2007:21). Dün Osmanlı'yı Balkanlardan çözenler; günümüzde Cumhuriyet Türkiye'sini Ortadoğu'dan çözmeye çalışmaktadırlar (Erkal, 2017:380).

Küreselleşme, ekonomik, politik ve kültürel bir süreçtir. Bununla bağlantılı olan diğer bir konu, eğitimidir. Eğitim, Türkiye'deki sorunlara çözüm bulabilmek için başvurulan sektörlerden birisidir. Bunun nedenini Erkal, şu şekilde açıklamıştır. Ona göre, “eğitim öğretimden farklı olarak insanlara hedef ve gayeler kazandırarak onların nitelikli ve hedefli hale getirilme sürecidir. Konu sadece bilgi aktarmak ve meslek edindirmek değildir. Bugün her kademe de eğitimin meseleleri burada kilitlenmektedir. Dünyada ve bölgemizde hâkim olmak isteyen ülkeler, kendi kültürlerini, kendi gayelerini kabul ettirebilmek için en ileri teknolojileri kullanmaktadırlar. ‘Kitle kültürü’ veya ‘popüler kültür’ ile ‘millî kültür’ler arasındaki mücadele bundan doğmaktadır. Duygu ve düşünceden, yaşama tarzına kadar tek tip, tek eksenli hale getirilmek istenen Dünya'da yaşamaktayız” (Erkal, 2017:380). Bunun Türkiye'ye olan etkileri de mutlaka olacaktır. Bundan uzak durmak zor görünmektedir.

Günümüz Türkiye'sinin en büyük problemlerinden biri hiçbir ciddi devlette görülmeyen, küresel bağımlılık ve tektiplilik yaratan yabancı dille eğitim ve öğretimin rağbet görmesidir. Küreselleşmenin de etkisiyle çokuluslu şirketlerin kaliteli ve ucuz insan gücü talebini karşılayacak bir alan olarak yabancı dille eğitim düşünülmektedir. Türkçe'nin bilim dili olarak gelişmesini, Türkçe yayınları ve Türkçe kavramlaşmayı önleyen, öğrenciyi ülkesine yabancılaştıran ve kültür naklinin sağlanmasını engelleyen bu anlayış yabancılaşmaya yol açar. Bu uygulama, eğitim maliyetinin yüksek olmasının yanı sıra; Cumhuriyet nesillerinin ülke çıkarlarını korumada da zorlanmasını doğurur. Bu eğitim, evrensel değerlerle millî değer ve özelliklerimiz arasında anlamlı bir uyum ve dengenin kurulmasını da zorlaştırır (Erkal, 2005:187-188).

Erkal, küreselleşmeyle ilgili ekonomik sıkıntıları açıklarken, ülkenin yeterince liberalleşmemesinden değil, yapı ile çelişen, gelenekleri ayakaltına alan, kamu düzeni ve kamu ahlâkını yıpratın egosıt ahlâk anlayışını her şeyin önüne çıkaran, toplum çıkarını dışlayan, sosyal ve kültürel politikalarla takviye edilmeyen iktisat politikalarının çarpıklarına vurgu yapmıştır. Türkiye'nin istenen ekonomik seviyeye gelememesi, maddi ölçülerle ifade edilen girdilerin yetersizliğinden çok, başarı şartlanmasının, kendine güvenin, millî dayanışma ve kalkınma heyecanının toplumda yaygınlaşmamasındandır. Buna kaynakların yerinde ve üretken kullanımını önleyen zihniyet bozukluğunu, ferdi çıkarları kutsallaştıran çarpık anlayışı, israf ve yolsuzlukları ve kültürel mutabakatların yeterince kurulamamış olmasını, kimlik bunalımına da ilave etmek

mümkündür (Erkal, 2007:245-246).

### 3.AVRUPA BİRLİĞİ

Avrupa Birliği, Türkiye'nin sürekli gündeminde olan bir konudur. Bu yüzden, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini doğru tahlil etmek gerekir. Türkiye uzun zamandan beri üye ülke olacağı ümidiyle Avrupa Birliği ile meşgul olmuştur. Bu konu üzerinde o kadar durulmuştur ki ülke gündemi çoğu zaman boş yere meşgul edilmiştir. Erkal, bu yüzden Avrupa Birliği'nin Türkiye'nin toplumsal bir meselesi olduğunu ve Avrupa Birliği çıkmazı üzerine düşüncelerini ifade etmiştir. Erkal'ın, Avrupa Birliği üzerine yaptığı yorumlar haklı olarak eleştiriyi yapmayı gerektirmektedir. O, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girme konusunda çelişkili tavırlar sergilediğini söyler. Ona göre, Türkiye 1960'lı yıllarda istekli olmuş, 1970'li yılların sonunda da ilişkilerini dondurmıştır. 1980'li yılların ortalarında ise, her ne pahasına olursa olsun ortak üye olma yolunda gayretler göstermiştir. Hatta bizi kabul etmezseniz İslâm ülkelerine kaymak zorunda kalabiliriz gibi itibar kırıcı sözler de sarf edilmiştir. Bu tutumumuz bazı ortak ülkelerde yanlış değerlendirmelere sebep olmuş, dinimiz ve kültürümüzün farklılığı, Avrupalı sayılamayacağımız, hatta Avrupa'da hayat hakkımızın bulunmadığı, Kıbrıs meselesinde ve millî birliğimiz ve Anayasa konusunda tavizler vermemiz gerektiği ileri sürülmüştür. Aslında Avrupa Birliği dışında kalacak bir Türkiye her şeyini de kaybedecek değildir. Avrupa Birliği üyeliği de her şey değildir (Erkal, 2000:36).

Erkal, Avrupa Birliği'ni eleştirirken büyük destan şairi olarak ifade ettiği Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu'nun şu mısralarına yer vermiştir:

“Seni özünden vuran düşmanın kimmiş dünkü,

Göreceksin ki yine aynı düşman bugünkü” (Erkal, 2003:169).

Türkiye istediği kadar samimi olsun, insani ve medeni olsun, Avrupa Birliği'nin isteklerini karşılayacak durumda değildir. Dün olduğu gibi düşman bugünde aynıdır. Sömürgeci davranış Batı'nın içine sinmiş durumdadır. Maalesef Avrupa Birliği'nin Türkiye ile ilgili İlerleme Raporları bizzat Avrupa Parlamentosunun aldığı kararlar, bir aday ülkeye karşı takınılması gereken tavrı göstermemiştir. Aslında bu kadar saldırılan bir ülkeyi, 1999 Aralık ayında neden aday ülke kabul ettiklerini anlamak kolay değildir. Aslında Helsinki'de adaylığımızın ilanı Türkiye'yi oyalamanın bir örneğidir. Bundan sonra iş, işbirlikçi sermaye çevrelerine geçmiş ve içerden Türkiye Avrupa Birliği yönünde teslimiyetçiliğe zorlanmıştır. 28 Şubat 2002 tarihinde, Avrupa Parlamentosu'nda kabul edilen Güney Kafkasya Raporu, 1987 tam üyelik müracaatımıza 17 Aralık 1989'da verilen cevabın maddeleri, Türkiye'ye zaten nasıl bakıldığını göstermiştir. Türkiye demir-çelik üretmeyecek, tarımı hiç desteklemeyecek, özelleştirmeyi hızlandıracak, Yunanistan'da ve Kıbrıs'ta sorunlarını çözecek, Ermenistan'a koridor açacaktı. Ve asıl işlerine gelmeyen ise Türkiye'nin 1/5 oranında temsil oranına sahip olmasıydı (Erkal, 2003:169). Bunlar ve dahası bahaneler Türkiye'ye, karşı çıkma projesidir. Türkiye bunun farkında olacak kabiliyete sahip bir ülkedir. Avrupa Birliği'nin bu bahanelerinin altında yatan asıl sebep ise Türkiye'nin İslâm dinini mensup bir ülke olmasıdır. Avrupa Birliği Hristiyan topluluğu olduğu için İslâm'ı benimseyen bir ülke olan Türkiye'yi içerisinde istemesi mümkün görünmemektedir. Bundan dolayı Avrupa Birliği gitgide Türkiye'ye yabancılaşılması yönünde işlerle uğraşmaktadır.

Avrupa Birliği'nden dolayı ülkemize karşı bir yabancılaşma gayretine girildiğini görmek mümkündür. Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri öyle bir noktaya gelmiştir ki, Avrupa Birliği balonu patlamış, gerçekler hayalleri bastırmıştır. Türkiye İçin Avrupa Birliği üyeliği hüsrarla bitmiştir. Eğer, imtiyazlı üyelik şeklinde bir ikinci sınıf bağlantı kabul edilirse, ancak bu ilişki devam edebilir. Avrupa Birliği tarafına göre üyelik olmasa da; Türkiye Avrupa kurumlarına bağlı tutulmalı, kontrol altına alınmalıdır (Erkal, 2003:193). Anlaşılacağı üzere Türkiye el altına alınarak bütün savunma mekanizmaları yok sayılmak istenmektedir. O zaman Türkiye kontrol altında tutmak daha kolay olacaktır. Aksi takdirde Türkiye işlerine gelmeyen bir ülke olacaktır.

Türkiye'nin her alanındaki kayıpların gerekçesi sözde hayali bir Avrupa Birliği üyeliği tutkusudur. Bu tutku, Türkiye'ye pahalıya mâl olmaktadır. Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği hayaldir. Bu hayale kapılarak elimizdeki kaybetmemek gereklidir. Atatürksüz Türkiye, Türksüz Anadolu plânlarının uygulayıcısı durumuna düşmemiz gereklidir. Müzakere sürecinin başlaması aslında, üyelik için garanti teşkil etmesine rağmen, Türkiye bunun dışında tutulmaktadır. Üye ülkelerde Türkiye'nin üyeliği ile ilgili hazırlanan raporlar utanç kaynağıdır. Bu belgeler ortada dururken bunlara tepki göstermemek, anlaşılır gibi değildir. Bu istenenler yapıldığı takdirde zaten Türkiye, Türkiye olmaktan çıkacaktır. Bizi Avrupa'nın birliğinden çok Türkiye'nin birliği ilgilendirmelidir. Avrupa Birliği bölmez birleştirir, zaten millî sınırlar

ortadan kalkıyor, tek bir devlete geçiliyor (Avrupa Birliği), millî menfaatleri korumaya da bölücülük yapmaya da gerek kalmayacak (Erkal, 2003:208), gibi saçma iddialar bugün iflas etmiştir. Erkal, bu yutturmacaları yapanların İspanya'daki gelişmelere eğilmesini söyler. Avrupa Birliği üyeliği İspanya'ya bölüyor. İspanya'nın Katalonya Bölgesinde yapılan referandumda bölgenin genişletilmiş özerklik statüsü kabul edilmiştir (Erkal, 2003:208). Avrupa Birliği'nin, aslında bu tavrıyla ırkçı bir politika izlediği görülmüştür. Ne kadarda ırkçı olmadığını Avrupa Hukukuna uyduğunu belirli örgütlerle ifade etse de gerçekleştirdiği tutumlarla durumun böyle olmadığı görülmektedir.

Erkal, Avrupa Birliği hukukuna değinirken şu ifadelerle yer vermiştir. Demokratik Devlet ve Demokratik Cumhuriyet; millî devlet ve milletleşme tabanına dayanır. Bunlar olmadan Demokratik Devlet ve Cumhuriyet'i tartışmak buzun üzerine yazı yazmaktır. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilâtı, 1990 Avrupa için Paris Şartı, 1990 Kopenhag Toplantı Belgesi 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannameyi ırka dayalı uluslaşmalar ve millî devletleri hedef alan yıkıcı ve bölücü faaliyetleri reddetmekte; devletlerin toprak bütünlüğüne saygıyı, her çeşit ırkî ve etnik ayırım gayretlerine karşı devletleri tedbir almaya davet eder (Erkal, 2003:200).

Avrupa Konseyi Avrupa Bölgesel ve Azınlık Dilleri Şartı'nın 5. maddesi "Bu şartın hiçbir hükmü, devletlerin egemenliği ve ülke bütünlüğü dâhil, bu şartta öngörülen amaçlara yahut uluslararası hukuk çerçevesinde yükümlülüklerle çelişen herhangi bir faaliyete ya da eylem yapmaya hak tanır şeklinde yorumlanmayacaktır" hükmünü taşımaktadır (Erkal, 2003:200).

Avrupa Konseyi Ulusal Azınlıkların Korunmasına İlişkin Çerçeve sözleşmesinin 21. maddesi ise; "bu belgenin hiçbir hükmünün devletlerin egemen eşitliğine, ülke bütünlüğüne ve siyasi bağımsızlığına aykırı herhangi bir faaliyette bulunma ya da eylem yapma hakkını tanıyarak yorumlanamayacağını" belirtmektedir (Erkal, 2003:200-201). Avrupa Birliği bu kadar Avrupa hukukuna uyduğunu belirtse de işin böyle olmadığı bellidir. Avrupa Birliği ne kadar da ırkçılığa karşı savaştığını belirtse de, bunlar yazıda kalmıştır. Durum Türkiye olunca iş değişmiştir. Bu durumda ayrı bir millet olma peşinde olup sözde kurucu unsur olarak Anayasada tanınmak isteyenlerin, Türkiye Cumhuriyeti'ni Anayasa'nın 66. maddesini kendilerini Türk kabul ediyor diye reddedenlerin, vatandaşlığı içine sindiremeyen ırkçıların vatandaşlıktan çıkma hakları vardır. Avrupa Hukuku hiç kimseye devletiyle savaşıma, ülke bütünlüğünü hedef alma hakkını vermemektedir. Türkiye'den talep edilen ayrı millet, egemenlik hakları ve federasyon talepleri demokrasi içinde çözülebilecek sorunlar değildir. Hiçbir ciddi ülkenin bu talepleri demokrasi ile çözmesi mümkün değildir (Erkal, 2003:201).

Avrupa Birliği rüyası öyle bir gaflet iklimi yaratmıştır ki, 6 Ekim 2004 Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nun açıklanmasında sonra, daha rapor tercüme bile edilmemişken, 7 Ekim 2004 tarihli bazı gazetelerde birçok kişi bu raporu olumlu ve dengeli bulmuştu. Oysa bu rapor Türkiye'yi Türkiye olmaktan çıkarıyor, millî ve üniter yapımızı hedef alıyordu. Yine bu rapor yeni etnik azınlıklar dayatıyor ve hiçbir aday ülkeye uygulanmayan muamele ile Türkiye'yi karşı karşıya bırakıyordu (Erkal, 2015:13). Erkal, bu ilerleme raporunun Türkiye'nin çıkarlarına ters olduğunu, Türkiye'yi zayıflatmaya ve parçalamaya dönük olduğunu belirtmiştir (Erkal, 2005:243-245).

Söz konusu ilerleme raporu tamamen Türkiye'nin aleyhine olduğu gibi Türkiye'yi kontrol altına alma ve istediği gibi yönetme ve aynı zamanda Türkiye'nin millî birlik ve bütünlüğünü yok etme projesidir. Bu projenin farkında olmayan bir garip insan topluluğu da şunlara inanmaktadır. O dönemin başınında şu başlıklar üzücü ve utanç vericiydi. "Çok güzel oldu, artık dönüş yok Avrupalıyız", "artık niye değil, yolun açık olsun Türkiye", "biz değil çocuklarımız kazandı", "bastır Türkiye, merhaba Avrupa biz geldik", "KKTC'ye yardım paketi hazır, ambargolar kalkacak", "Brüksel'de Nikâh, Ankara'da Düğün" (Erkal, 2015:13-14). Tabi akli başında olan aydın, siyasetçi ve akademisyen topluluğu bunun kontrol altına alma projesi olduğunun farkındadır. Bu topluluğa büyük işler düşmektedir. Millî birliği ve bütünlüğünü korumak bir nebze olsa onların mücadelesiyle gerçekleşebilir. Yoksa farkında olup, karşı tepki geliştirmedikçe hedef sahipleri hedeflerine her şeye evet diyenlerle ulaşır. İçinde bulunduğumuz toplumu yönlendirecek olanlarda yine bunlardır.

Erkal'ın Avrupa Birliği ile ilişkilendirdiği diğer bir konu, millî kimliktir. Erkal'a göre, millî kimliğimiz olan Türk kimliği konusunda bazılarının kafaları oldukça karışıktır. Türkiye Cumhuriyeti'ni kuruluşundan beri vatandaşlarına millî kimliğini fark ettirememenin ayıbını taşır. Bu konuda sadece hukuki veya anayasal vatandaşlığa sığınmak doğru değildir. Türklüğümüzü sadece Anayasa tayin etmemektedir. Anayasa'da Türk yazdığı için değil; ama hem soy, hem de kültürel bakımdan kendimizi Türk olarak bildiğimiz, Türk kültürünü yaşadığımız ve Türk milletinin bir ferdi olduğumuz için Türküm diyoruz (Erkal, 2007:202). Bu



açından bakıldığında Türk olmak Anayasa'nın belirlediği kriterlerin yanı sıra geçmişten gelen bir bağ ifade eder.

Avrupa Birliği'nin göz önünde tutmaya çalıştığı asıl kimlik dünya vatandaşlığını öne çıkaran kimliktir. Asıl durumun böyle olmadığını Erkal, şu şekilde açıklamıştır. Ona göre, Amerikalı, Fransız, İngiliz ve Alman böyle bir eğilim göstermemektedir. Avrupa Birliği Anayasası ile ilgili olarak Fransa ve Hollanda'da yapılan referandumlar gerçekleri göstermemektedir. Bu örnekler diğer Avrupa Birliği ülkeleri içinde geçerlidir. Fransa ve Hollanda ve diğerleri millî anayasadan, millî paradan, millî kimlikten ve sosyal politikalarından vazgeçmemektedir. Bugün Avrupa ayağı yere değmiş şekilde geleceğini sorgulamaktadır. Bütünleşmenin sınırlarını tartışmaktadır. Millî endişeyi ortaya koymaktadır. Brüksel'i tek ve mutlak merkez görmemektedir. Türkiye'de bazı çevreler ise sanki her türlü fedakârlığa razı olmuşlardır. Avrupa Birliği içinde farklı halklara rağmen, ortaya çıkan siyaset aristokrasisinin federal Avrupa devleti dayatması millî çizgiye sahip Avrupa orta sınıflarınca reddedilmektedir. Demek ki Avrupalılara helâl olan milliyetçilik, Türkler söz konusu olduğunda haramdır. Şimdi Kızılelma koalisyonu yakıştırma ve ithamlarının hangi ihanet ittifakını örtmek için çıkarıldığı daha iyi anlaşılmaktadır. Farklı düşünen insanların millî konularda bir araya gelmeleri bazılarını çok rahatsız ettiği görülmüştür. Aslında bu da Türkiye'ye karşı yürütülen psikolojik savaşın bir parçasıdır (Erkal, 2007:203). Bu psikolojik savaşta asıl üzerinde durulması gereken şey millî kimliğe sahip çıkmaktır. Millî kimlikleriyle oynanan milletler çözülmeye doğru gider. Bu da bir parçalanmayı doğurur.

Millî kimlik konusunda Avrupa devletleri çok hassas bir politika izlemişlerdir. Millî kimliklerini yıpratıcı her tarz eylemden uzak durmuşlardır. Buna kalkışanlara izin vermemişlerdir. Erkal, bu durumu şu şekilde açıklık getirmiştir. Ona göre, Avrupa Birliği ülkeleri bizzat Avrupa Birliği örtüsü altında Amerika'nın Avrupa'yı kontrol altında tutmasına karşı çıkmıştır. Aşırı liberal Avrupa Birliği anayasasının savunmada Avrupa Birliği'ni NATO'ya dolaylı olarak da Amerika'ya bağımlı kılınmasını reddetmişlerdir. Fransız Alman'a toprak satmamak için Alsas-Loren bölgesinde tedbir almıştır. Avrupa Birliği ülkelerinde yapılan araştırmalarda millî kimlik Avrupa kimliğinin çok önünde yer almıştır. Kuzeyden Güney'e indikçe bu oran artmıştır. Meselâ, İtalya'da bu oran %84'ü bulmuştur (Erkal, 2007:203). Ama iş Türkiye'ye gelince Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgemizi korumaya gelince Avrupa Hukuku'nun maddeleri önümüze serilmiştir. Kendi millî kimliğimizi korumak gözlerine batmıştır. Etnik kimlikler oluşturulmaya çalışılmıştır. Millî kimliğimiz parçalanmak istenmiştir.

Erkal, kimlik saptırması ve millî kimlik düşmanlığı örnekleriyle Avrupa Birliği süreci arasında çok bir yakın ilişki olduğunu söylemiştir. Örneğin, Avrupa Birliği üyesi Yunanistan İskeçe Bölgesinde Türkçe eğitim ve öğretimi yasaklamıştır. Anaokullarına Türk öğretmenler yerine Yunanlı öğretmenleri tayin etmiş ve Türk kimliğini hedef almıştır. Atina'da yıkılmadık cami bırakılmamıştır. Hatta Atina'da tamir edilecek bir caminin uçaktan ülke görünümü bakımından yanlış bir intiba uyandıracığı Yunanlılarca ifade edilmiştir. Ancak Hıristiyan köktendinciliğinden etkilenen Türkiyeli basının bazı kalemleri ve yayın organları Selçuk'ta Meryem Ana Müzesi'ne orman yangınının sıçramamasını ilahî sebeplere bağlayarak gericilik oynamışlardır (Erkal, 2007:205).

Erkal, Avrupa Birliği ile ilgili birçok yazı kaleme almıştır. Onun yazılarının ortak tavrı eleştirel olmuştur. Onunda dediği gibi Avrupa Birliği Türkiye için bir zaman kayıptır. Türkiye'nin her alandaki kayıplarının gerekçesi sözde Avrupa Birliği üyeliği tutkusudur. Bu tutku, Türkiye'ye pahalıya mal olmuştur. Tünelin ucu görünmüş ve uçurum artık ortaya çıkmıştır. Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği hayaldir. Bu hayale kapılarak evdeki bulgurdan olmamak gerekir. Atatürksüz Türkiye, Türksüz Anadolu plânlarının uygulayıcısı durumuna düşmememiz gerekir. Müzakere sürecinin başlaması aslında, üyelik için garanti teşkil etmesine rağmen; Türkiye bunun dışında tutulmuştur. Üye ülkelerde Türkiye'nin üyeliği ile ilgili yapılacak referandumların sonuçları bugünden bellidir. Türkiye'den istenenler ve Türkiye ile ilgili istenen raporlar utanç kaynağıdır. Bu belgeler ortada dururken bunlara tepki göstermemek, anlaşılır gibi değildir. Bu istenenler yapıldığı takdirde zaten Türkiye, Türkiye olmaktan çıkacaktır (Erkal, 2007:207-208).

#### 4.ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK

Çok kültürlülük konusu birçok sosyal bilimcinin çalışmasında yerini almıştır. Çok kültürlülük konusuna bu kadar fazla ilgi gösterilmesi toplumların karmaşık yapısı ile ilgilidir. Türkiye birçok farklı etnik gruba içerisinde barındırdığı için çok kültürlülük bir toplumsal mesele olarak görülmektedir. Oysa Erkal'ın dediği gibi, çok kültürlülük, çok seslilik, çeşitlilik ve zenginlik değildir. Bu bir zenginlik olmadığı için Çekoslovakya ve Yugoslavya bölünüp dağıtılmıştır (Erkal, 2010:235). Bugün Avrupa Birliği üyesi Yunanistan ülkesindeki Batı Trakya Türklerini, Arnavutların ve Makedonların dışında bir zenginlik olarak

görmediği için Türk kimliğine ve kavramına karşı savaş açmıştır. Avrupa Birliği üyesi İspanya ayrılıkçı Bask hareketini bir zenginlik olarak gördüğü için mi bölücü eylemlerle karşı karşıya kalmıştır. Avrupa Birliği üyeliği ülkeleri bölmez, birleştirir diyenlerin ne kadar yanıldıklarını gösteren örnek İspanya'dır. Bazıları Avrupa Birliği üyeliği ile millî devletlerin üniter yapılarının tartışılmasının anlamının kaybedileceğini zannetmektedirler. Avrupa Birliği üyesi İngiltere, Fransa ve İspanya üniter millî devlet niteliklerini Avrupa Birliği üyesi olduktan sonra yitirdikleri, üniter bir devlet olup olmadıkları tartışmasının anlamsız hale gelmesinden dolayı mı toprak bütünlükleri halâ tehlike altındadır? Fransa Avrupa Birliği Azınlık Hakları Sözleşmesini imzalamamıştır. Belçika, Lüksemburg ve Yunanistan ise bu sözleşmeyi imzalamakla beraber yürürlüğe koymamıştır (Erkal, 2005:203-204).

Erkal, çok kültürlülüğün bir gelişmişlik göstergesi olması fikrine karşı çıkmıştır. Ona göre, oldukça homojen toplumlarda uygulanmak istenen çok kültürlülük politikaları fert ve sosyal grupları kutuplaştırır. Biz ve öteki kutuplaşmasını doğurur. Bu kutuplaşma bazı hallerde sosyal gerçeklerden de kaynaklanmayabilir. Bir başka ifade ile yapay bir etnikleştirme olabilir. Üniter yapıyı sarsar. Birliktelik şuuru değil; farklılıkçı tavır üretir. Böyle yapılarda çok kültürlülük güç kaynağı değil; çatışma kaynağı olabilir. Bu yapılarda anayasal vatandaşlıkta tartışmalıdır. Meselâ, ben Türklüğümü Anayasa'da yer aldığı için değil; hem soy, hem de kültürel olarak taşıyorum. Kendi yapıları çok kültürlü olan Avrupa ülkeleri Avrupa Birliği üyeliğine aday olan ülkeleri de bu model içinde görmek isterler. Böylece Avrupa Birliği Parlamentosu'nda temsil oranı düşürülebilir ve aday ülkeler sorun olmaktan çıkarlar (Erkal, 2007:67). Erkal, Avrupa Birliği ile ilgili bu görüşlerinden sonra Avrupa'da yaygın olan çok kültürlülüğün kaynaklarını şu şekilde sıralamıştır: (Erkal, 2007:67)

1. Bu ülkelerin uzun süren bir sömürgeleştirme dönemi yaşamaları ve daha sonra sömürge ahalisine vatandaşlık vermeleri,
2. II. Dünya Savaşı'nın milyonlarca insanın ölümüne neden olmasıyla farklı etnik unsurların farklı ulus devletlerin vatandaşı olmaları,
3. II. Dünya Savaşı'ndan sonra gelişen ticaret sektörüyle coğrafi hareketliliğin artışı,
4. 1960 sonrası işgücü açığı bulunan Avrupa ülkelerinin yabancı işgücü talebi dolayısıyla işgücü çekmeleri ve bunların zamanla misafir değil; yerleşik hale gelmesi, ev sahibi ülkelerin reddetmesine rağmen bunların etnik grup meydana getirmeleridir.

Erkal, çok kültürlülüğü reddeden bazı Batılı ülkelerin bugün dünyaya çok kültürlülüğü dayattığını iddia etmiştir. Tabi ki bu durumun normal karşılanması doğru değildir. Çok kültürlülük sadece farklı din grupları esas alınarak yorumlanamaz. Kültür, sadece din değildir ama din kültürün çok önemli bir unsurudur. Türkiye'de Rum, Ermeni ve Yahudi var diye ülkemiz çok kültürlü bir yapı olarak vasıflandırılmaz. Çok kültürlülük sosyal yapının homojen ve karmaşık olmasına göre değerlendirilir. Homojen bir yapı, etnik (mahiyet) ve yan kültür (alt kültür ve derece farkları) farklılıklarının hâkim standart kültürden asgari seviyede farklılaştığı bir yapıdır. Çok kültürlülük, sosyal bütünleşmeye değil aksine çözülmeye yol açar (Erkal, 2010:235).

Erkal, genelde, çok kültürlülüğü önümüze atanların Anadolu coğrafyasına damgasını vurmuş olan hâkim kültürü, Türk kültürünü devre dışı bırakarak onu etniklik dar koridoruna sokmaya çalışanlar olduğunu ifade eder. Böylece bunlar millî kimliğimize de zarar vermenin planlarını yaparlar. Bununla ilgili pek çok örnek ortaya konmuştur. Meselâ, çok kültürlü ve çok etnikli bir göçmen ülkesi olan Amerika'da çok kültürlülüğün bir zenginlik ve başarı gibi takdim edilmesi dikkatlerden kaçmamıştır. Sanki Amerika'da hâkim kültür olan Beyaz Anglo-Sakson Protestan egemenliği ve yönlendiriciliği göz ardı edilerek %25'leri geçmeyen bu kurucu unsur yok farz edilmektedir. Kimse çıkıp bunun Amerika'da hâkim kültür olmadığını, bu ülkenin kuruluşunda kurucu rol oynamadığını ve basit bir etnik grup olarak isimlendirilmesi gerektiğini ileri sürmemektedir. Aslında yoğun bir şekilde sürdürülen Amerikanlaştırılma programına rağmen; genelde göçmen kaynaklı nüfusun bir potada eritildiğini de söylemek pek mümkün değildir. Ekonomik çıkar ve refah toplumu olmak bir ölçüde tutkal rolü oynamakta ise de; farklı kimlikler kendilerini ortaya koyabilmişlerdir. Bilhassa 2. ve 3. nesilde kendilerini farklı görme ve tepkici davranışlar ortaya çıkmaktadır. Etnik ve mezhep farkları içten evlenme örneklerinin sürmesine sebep olmuştur. Aslında Amerika'ya göç eden birinci nesil; fikren ve yaşama tarzı olarak Amerikan kimliğini bir ölçüde benimsedikleri için gönüllü olarak göçe konu olmuşlardır. Göçmen kültürler, Amerika'da kurucu Protestan kültürün zenginleşmesini sağlarken; hâkim ve kurucu kültürü reddetmişlerdir. Türkiye'nin sosyal yapısı Amerika'ya hiç de benzememesine rağmen; Türkiye söz konusu olduğunda ikinci bir sanal kurucu unsur arayışı gündeme gelir. Anayasa değişiklikleri teklif edilir. Hâkim Türk kültürü reddedilmeye çalışılır (Erkal, 2005:198-199). Yine bununla alakalı olarak Amerika'nın liberal ve demokrat bir ülke olması da

tartışmalıdır. Genelde böyle kabul ettirilmeye çalışılmasına rağmen; bu ülkede Beyaz Anglo-Sakson Protestan ağırlıklı yoğun bir Amerikan kimliği dayatması vardır. Gerek Amerika gerek Kanada'da uygulanan çok kültürlülük politikaları; aslında Türkiye'de tartışıldığı gibi farklılıklar yaratma, farklılıkları kimlikleştirme ve resmileştirme, etnik çoğulculuk yoluyla millî devletin çözülmesi yolunda değil; farklılıkları yok etme ve ikinci nesil içinde eritme, bütünleştirme yolunda kullanılmıştır (Erkal, 2005:199).

Erkal, çok kültürlülüğün bir sonucu olarak anayasal vatandaşlık üzerinde de durmuştur. Anayasal vatandaşlık, Avrupa'nın sömürgeci siyasetlerinden doğan süreç içinde ele alınabilir. Avrupa'da farklı gruplara ve göçmen nüfusa vatandaşlık verilmiştir. Ancak bugün bundan rahatsızlık duyulmaktadır. Türkiye gibi hâkim kültürün mevcut olduğu ve nüfusun homojen olduğu bir yapıda çok kültürlülük bir güç kaynağından çok çatışma kaynağı oluşturur. Çok kültürlülük karmaşık yapılarda geçerli olduğu için vatandaşlık, milliyet ve millî kimlik de hukuki yoldan kazanılır. Anayasal vatandaşlık olarak ifade edilen kavram buradan kaynaklanır. Karmaşık yapılarda kültürel anlamda millî kimlikten çok hukuki anlamda millî kimlikten söz edilebilir. Homojen yapılarda ise; bireyleri topluma bağlayan hukuki bağlardan çok kültürel bağlardır. Türkiye Cumhuriyet'i Anayasamızın 66. maddesine göre Türk olmak hukuki bir anlam taşımaya rağmen, (Baloğlu, 2008:688). Erkal'a göre, nüfusun büyük çoğunluğunun Türklüğü hukuki kazanımlardan çok kültürel kazanımlara bağlıdır. Ayrıca, bu Anayasa'nın 10. maddesi kanun önünde eşitlikten, 14. maddesi ise ırk, din ve mezhep ayrımı yapılamayacağını belirtmektedir. Bu sebeple Erkal, Anayasamızda Türk'ün, Türkiye'de yaşayan herkesi hiçbir ayrıma tabi tutmaksızın kavrayan bir kimlik olduğu için bu tartışmaların ülkeye zarar verdiğini söylemektedir (Erkal, 2003:106-107).

Baloğlu, Erkal'ın bu konu çerçevesinde son dönemlerde gündemden düşmeyen 301. maddeyle ilgili olarak da şunları söylediğini belirtmektedir: "Bazıları ise hukuki Türklüğü bile kabul etmeyerek, vatandaşlığı aslında kabul etmemektedirler. Bugünlerde Türkiye'nin gündeminde olan Türk kimliği ve Türklüğe hakaret içeren Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi değiştirilmek istenmektedir. Aslında bu görüşte olanlar Türkiye'nin her millî tezine karşı olan ve daha da önemlisi temel giriş maddelerinin değiştirilmesini de isteyen çevrelerdir. Anayasamıza göre, 'Türkiye Cumhuriyet'i vatandaşı olan herkes Türk'tür' ifadesiyle bazı ülkelerin anayasalarında olduğu gibi ayırım yapılmamakta ve insanlar haksız bir şekilde dışlanmamaktadır" (Baloğlu, 2008:688).

Erkal, anayasal vatandaşlık kavramından sonra benzer şekilde 2000'li yıllarda da Türkiyelilik kavramı tartışılır hale gelmiştir. Bu kavramı sosyal bütünleşme ve çeşitlerini göz önünde tutarak değerlendirmek gerekir. Erkal, sosyal bütünleşmeyi mekânda bütünleşme, fonksiyonel bütünleşme, kültürel bütünleşme olarak üç temel başlık altında toplar. Sadece aynı mekânı paylaşmış olmak bütünleşme için önemli bir koşuldur. Emile Durkheim'in işbölümünün artışı tanımlamak için kullandığı fonksiyonel bütünleşme de bütünleşmeye katkı da bulunur. Ancak Erkal, bu iki bütünleşme türünün yeterli olamayacağını belirtmektedir. Önemli olan bir toplumda insanların neden ve niçin bir arada bulduklarını fark edebilmeleri, mensubiyet şuuru hissederek bazı şeylere katılabilmeleri ve paylaşabilmeleridir. Bazı semboller bayrak, tarihi eser ve liderleri kabul edebilmeleridir (Baloğlu, 2008:688-689). İşte, bu perspektiften bakıldığında, Erkal'a göre, Türkiyelilik kavramı aynı coğrafyayı paylaşmanın ötesinde herhangi bir derinliğe sahip değildir. Türkiyelilik, milliyetin ve millî kimliğin reddidir. Çünkü yalnızca mekân birliğini esas alır, kültürel ortak paydayı ve mensubiyet bilincini dışlar. Farklılıkların tanınması ve bunlara saygı duyulması ayrımcılıkların yok edilmesine değil, tartışılmasına ve daha ileri bir aşamada çatıştırılmasına yol açar. Sadece farklılıklar görülerek ayrımcılık önlemek pek de mümkün değildir. Ayrımcılık dar seviyedeki "biz" duygusuna taşınabilmesiyle önlenemez. Türk yerine Türkiyelilik ifadesi; toplum ve millî seviyedeki biz duygusunu zayıflatmakta, vatandaşları millî devleti ile adeta pamuk ipliği ile tutar hale getirmekte ve ötekileştirmektedir (Erkal, 2005:202-203). Bu bakımdan Türkiyelilik sözcüğü toparlayıcı ve birleştirici değildir. Türkiyelilik, egemen kültürün basit bir etnik grup gibi düşünülmesinden kaynaklanır. Türkiyelilik, son tahlilde, Türkiye'yi mozaik olarak görmektedir (Erkal, 2007:90).

Kısacası, Erkal, küreselleşmeye karşı olumsuz bir tutum sergilemiştir. Küreselleşmenin millî birlik ve beraberliğe verdiği zararı gözler önüne sermeye çalışmıştır. Aynı şekilde Erkal, Avrupa Birliği ve çok kültürlülük olgularına karşı da negatif bir tavır ortaya koymuştur. Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye ayak bağı olduğunu savunmuş ve çok kültürlülüğün toplumları farklı etnisitelere ayırarak ayrıştırdığını savunmuştur.

## 5.SONUÇ

Erkal, ulus-devletlerini kurmuş, sosyo-kültürel açıdan bütünleşmiş, mutabakatlarını geliştirmiş milletleşmiş ülkelerin küreselleşme karşısında dik durabildiğini, zarar görmediğini savunmuştur. Çünkü, böyle ülkeler ortak değerlerde ve ilkelerde mutabakata varmıştır. Ülke içinde birlik ve beraberliklerini sağlamıştır. Kısır çekişmeleri aşmış sonuçta güçlerini eğitim, bilim, ekonomi alanındaki çalışmalara yönelterek kendi ayakları üzerinde durabilme konumuna gelmişlerdir (Erkal, 2017:381).

Erkal, Türkiye Cumhuriyeti'nin çok uzun ve köklü bir tarihe sahip olduğunu ifade etmiştir. Ona göre, Türkiye Cumhuriyeti'ni tarihte farklı coğrafyalar üzerinde cihan imparatorlukları kurabilmiş bir millet olarak, yaklaşık yüzyıldır dünyanın merkezinde zor bir coğrafyada yaşamaktadır. Küreselleştirici güçler tarafından küreselleştirmenin ideolojisi olan çok kültürlülük pompalanmakta, etnik milliyetçilik ve mezhepçilik kavgaları içine sokularak kültürel mozaik haline getirilmeye çalışılmakta, böylece gelişmeye yönlendirilecek potansiyeli ve enerjisi dışarıdan ve içeriden üretilen terör ortamı ile mücadeleye harcanmaktadır (Erkal, 2017:381-382). Küreselleşme sürecindeki bu tavır, onu reddetmek veya peşinen kabul etmek şeklinde değil, güdümlü olmayan ülkenin millî menfaatlerini koruyacak ve arttıracak, kendi inisiyatifi ile ayakları üzerinde durmasını sağlayacak bir dış politika uygulamaktır. Bunun için Türkiye'nin idareci ve siyasetçilerine, eğitimcilerine, aydınlarına ve sanatçılara büyük sorumluluklar düşmektedir (Erkal, 2017:382). Erkal, Türkiye'deki bazı sosyologlarımız\* gibi, küreselleşmenin millî devletleri, bu arada Türkiye'yi parçalamayı hedeflediğini belirtmiştir.

Erkal, Türkiye'nin diğer bir sorunu olan Avrupa Birliği konusunda tespitlerde bulunarak Avrupa Birliği'nin hiçte samimi olmayan bir politika izlediği sonucuna varmıştır. Avrupa Birliği'nin Türkiye'den istekler hiçbir Avrupa Birliği üyesinden istenmemiştir. Müzakere sürecinin başlamasının Avrupa Birliği'ne kabulü anlamına gelmesine rağmen, bu kabulün üye ülkelerdeki referandumlara bağlı olduğunun hatırlanması gereklidir. Bugüne kadarki gelişmeler, bize göstermektedir ki, Avrupa Birliği Türkiye'yi üye yapma heveslisi değildir. Avrupa Birliği'nin istekleri, millî ve üniter yapıyı tehdit eden isteklerdir. Türkiye'yi federalleşmeye zorlayan isteklerdir. Bütün bunlara karşılık Avrupa Birliği Türkiye'den sorumluluklarını yerine getirmesini isterken kendi görevlerinden kaçmaktadır. Avrupa Birliği'nin geldiği bugünkü durum bir medeniyet projesi değil, teslimiyet projesidir (Baloğlu, 2008:690-691). Sonuçta, Erkal, Avrupa Birliği'ne Türkiye'nin girmesinin zor olduğunu iddia etmiştir. Çünkü, Avrupa Birliği, bir Hristiyan Birliği'dir. Erkal, İslâm ülkesi olan Türkiye'nin bu birlikte bulunmasının zor olduğunu ifade etmiştir.

Erkal, küreselleşme ve Avrupa Birliği'nin yanı sıra çok kültürlülük konusuna da eleştirel bakmıştır. Erkal, çok kültürlülüğü bir gelişmişlik göstergesi olmadığını, homojen toplumlarda uygulanmak istenen çok kültürlülük politikalarının bireyleri ve grupları kutuplaştırdığını, biz ve öteki kutuplaşmasını doğurduğunu söylemiştir (Erkal, 2007:66-67). Bu anlamda çok kültürlülük, Batı'nın millî devletleri parçalamak için ürettiği bir projedir. Proje millî devletleri bölerek, mozaik haline getirerek yok etmek istemektedir.

## KAYNAKÇA

- BALOĞLU, Filiz. (2008), "Mustafa Ersen Erkal", (Ed. M. Çağatay Özdemir), **Türkiye'de Sosyoloji II**, ss.680-693, Phoenix Yayınevi, Ankara.
- ERKAL, M. E. & BALOĞLU, B & BALOĞLU F. (1997). **Ansiklopedik Sosyoloji Sözlüğü**, Der Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, M. E. (2000). **İktisadi Kalkınmanın Kültür Temelleri**, Der Yayınevi, İstanbul.
- ERKAL, M. E. (2001). "Küreselleşmenin Tesirleri ve Ülkemize Yönelik Tehdit Unsurları", Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu, 17-19 Ekim 2001, 303-310, Elazığ.
- ERKAL, M. E. (2003). **Merkez Binanın Penceresinden**, Derin Yayınları, İstanbul.

\* Küreselleşmenin millî devletlere, özellikle de Türkiye'ye yönelik ciddi bir tehdit olduğunu ve Türkiye'yi parçalamaya yönelik ciddi bir proje olduğunu ileri süren sosyologlarımızdan biri de Sezgin Kızılcıkel'dir. Kızılcıkel, birçok eserinde bu konuya değinmiştir (KIZILÇELİK, Sezgin; **Küreselleşme ve Sosyal Bilimler**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2003; KIZILÇELİK, Sezgin; **Zalimler ve Mazlumlar: Küreselleşmenin İnsanı Olmayan Doğası**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2004; KIZILÇELİK, Sezgin; **Batı Bataklığı**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2005; KIZILÇELİK, Sezgin; **Sefaletin Sosyolojisi**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2008; KIZILÇELİK, Sezgin; **Atatürk'ü Doğru Anlamak: Tam Bağımsız Türkiye ve Batı-Dışı Mazlum Milletler İçin Kapsamlı Bir Manifesto**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2017). Yine Erkal ve Kızılcıkel gibi küreselleşmenin Türkiye'yi parçalamak için üretilen bir proje olduğunu söyleyen başka sosyologlarımız da vardır. Örneğin, Yaşar Kaya ve Taner Tatar da küreselleşmenin Türkiye'yi parçalamaya dönük bir proje olduğunu iddia eden sosyologlarımızdır (KAYA, Yaşar; "Küreselleşme ve Kültür Değişimleri", **Küreselleşme** (iç.), Aydınlar Ocağı, Malatya, 2006, s.11-26; TATAR, Taner; "Küreselleşme ve Kültür", **Küreselleşme** (iç.), Aydınlar Ocağı, Malatya, 2006, s.27-55; TATAR, Taner; **Kürede Dönen Siyaset**, Doğu Kütüphanesi, İstanbul, 2010).

- ERKAL, M. E. (2005). **Küreselleşme, Etniklik, Çokkültürlülük**, Derin Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, M. E. (2006). “ Küreselleşme, Değişme ve Dini Hayat”, **Küreselleşme**, Aydınlar Ocağı , 1-10, Malatya.
- ERKAL, M. E. (2007). **Yol Ayrımındaki Ülke**, Derin Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, M. E. (2010). **Etnik Tuzak Kimlik ve Açılımlar**, Derin Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, M. E. (2014). **Sosyoloji**, Derin Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, M. E. (2015). **Yeni Türkiye ve Etnik Pazarlama**, Derin Yayınları, İstanbul.
- ERKAL, M. E. (2017). “Küreselleşme ve Ulus-Devletler”, **Sosyoloji Konferansları**, Sayı:55, s.369-383.
- KAYA, Y. (2006). “ Küreselleşme ve Kültür Değişmeleri”, **Küreselleşme**, Aydınlar Ocağı , 11-26, Malatya.
- KIZILÇELİK, S. (2003). **Küreselleşme ve Sosyal Bilimler**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- KIZILÇELİK, S. (2005). **Batı Bataklığı**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- KIZILÇELİK, S. (2004). **Zalimler ve Mazlumlar: Küreselleşmenin İnsanî Olmayan Doğası**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- KIZILÇELİK, S. (2008). **Sefaletin Sosyolojisi**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- KIZILÇELİK, S. (2017). **Atatürk'ü Doğru Anlamak: Tam Bağımsız Türkiye ve Batı-Dışı Mazlum Milletler İçin Kapsamlı Bir Manifesto**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- TATAR, T. (2006). “Küreselleşme ve Kültür”, **Küreselleşme**, Aydınlar Ocağı , 27-55, Malatya.
- TATAR, T. (2010). **Kürede Dönen Siyaset**, Doğu Kütüphanesi, İstanbul.